

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdaje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdaje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdaje 12.—
Za pol leta, četrlet in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdaje)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon štr. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primerim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia štr. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo štr. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Novejše vesti.

Dunaj 26. Današnjega ministerskega sveta so se udeležili tudi oni ministri, ki so bili brzojavno pozvani na Dunaj. Govorice so širi, da je ministerski svet odobril sklepe, storjene na konferencah v Budimpešti.

Dunaj 26. Zagotovlja se, da se je sklenilo mej obema vladama, da se bodo predlogi za pogodbo razpravljali v obeh parlamentih. Iz tega se daje izvajati vso gotovostjo, da bode avstrijski parlament sklican zopet na delovanje.

Dunaj 26. Minister predsednik grof Thun je bil danes popoldne v avdience pred cesarjem in sicer v gradu schönbrunskem. Ob 3 uri pop. se je sešel ministerski svet, ki se je posvetoval do 7. ure zvečer. Vsi sklepi, ki so se storili, se drže tajni. Jutri pa se pričeli oficijelni komuniké o današnjem ministerskem svetu in njegovem vspehu.

Avstrijski parlament se snide baje dne 15. septembra.

Ministerski predsednik ogerski baron Banffy bode jutri vsprejet od cesarja v posebni avdienceji.

Govori se, da v prvi seji državnega zbora bode na dnevnem redu volitev kvotne deputacije.

Budimpešta 26. Oficijozni »Magyar Ujszag« piše v uvodnem članku: Sedaj se razume, kako da ničesar ne prihaja v javnost glede na podrobnosti zadnjih konferenc, toda vidi se vendar, da je madjarsko novinstvo dobro sodilo o tem, kar se je razpravljalo med avstrijskimi in ogerskimi ministri. Kar se dostaja vspeha konferenc, se umeje že ob sebi, da zblizanje, ki se je izvršilo med stališčem obeh vlad, še ne znači definitivnega rešenja vprašanja. To dokazuje tudi dejstvo, da baron Banffy in dr. Lukacs danes odpotujeta na Dunaj, kjer ostaneta nekoliko dni. Na Dunaju se bodo nadaljevala pogajanja pod predsedništvom cesarjevim, kateri poslednji odloči o onih točkah, glede katerih vlada še navskrižje in se obe vladi nisti mogli sporazumeti o njih. Vsaka sodba bi bila sedaj prenačljena in za ta hip se ne more govoriti ni o zmagi ni o porazu jedne ali druge stranke.

Stališče ogerske vlade je jasno tako, da vsakdo lahko izvaja posledice. Ogerska zahteva, da pogodba od leta 1867 pride zopet v veljavo in ogerska vlada ne more nikdar odstopiti od tega pogoja.

Budimpešta 26. Vzlie vsem oporekanjem se vendar vzdržuje glas, da se je mej voditelji narodnosti na Ogorskem sklenil dogovor za veliko demonstracijo kralju in cesarju Franu Josipu, katera demonstracija se ima izvršiti dne 2. decembra v zmislu, nasprotnem državnemu pravu ogerskemu.

Beligrad 26. Glasilo razkralja Milana, »Male Novine«, ne izpisuje nikake važnosti navzočnosti predstolonaslednika črnogorskega v Karlovih varih, kjer biva sedaj kralj Srbski.

Sredce 26. Govori se, da je zastopnik Avstro-Ogerske živo tožil ministerskemu predsedniku bolgarskemu radi odurnega pisanja nekaterih bolgarskih listov proti Avstro-Ogerski. List »Odziv« da je rekel n. pr., da balkanska zveza, stoječa pod zaščito Rusije, bode grob ekspanzivni politiki Avstro-Ogerske na Vzhodu.

Bukarešta 26. Izvestni krogi širijo vest, da se je v Bolgarski zasnovala zarota proti Romunski. Spletke zarotnikov da merijo na to, da se v Dobruži vname ustaja proti romunski vladi.

Carigrad 26. Oficijozni turski list »Servet« odgovarja nekaterim listom, ki so trdili, da sultan poskuša vse možno, da bi potovanje nemškega cesarja Viljema v sveto deželo postalo velikim političkim dogodkom in nekaka demonstracija proti Rusiji in Franciji. Rečeni turski list pravi, da obisk Viljema pri sultanu Abdul Hamidu nima nikakega političnega namena in se mora ta obisk smatrati le činom gole uljudnosti.

Pariz 26. Ob obletnici obiska carske dvojice ruske na krovu jedne vojnih ladij francoskih v Kronstadtu, je poslal predsednik republike Faure ruskemu carju addresso v kateri se zahvaljuje na tem činom uljudnosti. Car je odgovoril z brzojavko, da oni zgodovinski trenotek mu ostane neizbrisno v spominu. Car izreka čestitko Faure-u in Franciji.

Rim 26. Princ Neapeljski, ki se je na sedanjem potovanju svojem mudil tudi na ruskem dvoru, je izjavil baje, da je neosnovana vest, ki se je širila o bližnjem potovanju ruskega carja v Italijo. Car Nikolaj II. je pač izrazil željo, da bi obiskal Italijo in italijanski dvor, ali to se ima zgoditi v času, ki še ni določen, ko bode namreč potoval po južni Evropi, da obišče grški dvor.

Rim 26. Danes je papež izišel iz svojih dvoran. Zdravnik zahteva miru, zlasti o spremembi vremena. Ta previdnostna odredba je provzročila tu pa tam kako vznemirljivo vest, toda dr. Laponi zagotavlja, da papežu je dobro.

Benetke 26. Požar v zalogi petroleja nadaljuje, toda odjenjuje. Nadejajo se, da do jutri zgori ves petrolej in potem neha požar.

Madrid 26. Brzojavka generala Torala nanaša, da je general Linares z 2000 španci ostavil Santjago de Cuba ter je na potu na Špansko.

V pojasnilo.

Včeraj je dobil naš urednik nastopno pismo: »V svojem cenjenem listu od 24. t. m. donášate članek, posnet iz dunajskega lista »Information«, o nekem načrtu za združenje primorskih pokrajin v jeden deželni zbor. V članku se povdarja tudi, kako pogrešna je sedanja razcepljenost deželnega zakonodavstva na Primorskem na tri deželne zbore.

Ali jaz Vas moram vprašati: ali gazite tudi Vi v progrednem partikularizmu Slovenije? Ako hočemo govoriti o napredku naroda, se moramo vendar postavljati na širše stališče. Mi imamo dovolj vzroka, da smemo terjati od države — zjedinjeno Slovenijo z središčem v Ljubljani. In to bi bilo v korist tudi državi sami. Združenje Slovencev Kranjske, Štajerske, Koroške, Goriške, Trsta in Istre — to bi moralo zagovarjati slovensko novinstvo. Uvažujte to, da bode koristilo.

Tako nam je pisal včeraj po lieu nepoznani nam prijatelj in se je — kolikor se dostaje nas — zaletel v — odprta črta. Kdor je sledil programu našega lista — seveda kritično in razsodno —, ta nam gotovo napiše spričevalo, da smo vsikdar visoko držali prav tisto zastavo, katero nam potiska sedaj v roko gospod dopisnik. Očitane, da propagujemo partikularizem, smemo torej zavrniti mirnim sreeem.

Ker pa menimo, da je gospodu le pošteno slovensko rodoljubje potisnilo pero v roke, da nam je na-

pisal nekoliko — kritike in ker smo uverjeni, da mu je bil namen najbolji, hočemo napisati tu par besed pojasnila.

Pred vsem je gospod dopisnik v fundamentalni zmoti, ako meni, da bi to kaj prejudiciralo združenju vseh Slovencev v jedno upravno celoto, ako bi se poprej za vse tri pokrajine primorske ustvaril jedni deželni zbor z jednim deželnim odborom in skupnimi deželnimi avtonomnimi oblastmi. Ne, dragi gospod, to ne bi prejudiciralo, to nam ne bi zgradilo poti do združenja, kakor si je želite vi in — mi, ampak narobe bi bilo! Prepričanje naše vsaj je tako, da bi bilo združenje delov Primorske med seboj velik korak do združenja Primorske z drugimi pokrajinami slovenskimi. Seveda treba tu neke opazke.

Povdariti treba namreč važno, neizogibno zahtevo, — ki nam mora biti conditio sine qua non — katere ni povdarjal list »Information«, ki se pa umeva sama ob sebi, zahtevo namreč, da bi bil prvi čin za združenje primorskih pokrajin pravična prememba volilnih redov, tako, da bi bil naš živelj tako zastopan v skupnem deželnem zboru, da bode primerno njegovemu številu. Kakor stoji stvari sedaj, je menda izključeno, da bi se obstoječi dež. zbori kedaj izrekli za združenje z Slovenci; v skupnem deželnem zboru, ako bi bil sestavljen na podlagi pravičnega volilnega reda, bi pa mi morali imeti večino že iz tega jednostavnega vzroka, ker smo velika večina prebivalstva.

Združenje primorskih pokrajin bi bilo torej prvi korak do združenja vseh Slovencev, istotako, kakor bi bila zjedinjena Slovenija potem nadaljnji korak do združenja z Hrvati. Seveda bi bilo bolje za nas, ako bi se ta zgodovinski čin izvršil hkratu, brez prehodnega stanja, ali radi tega ni, da bi se morali izogibati činom, ki bi nas polagoma blizali končnemu cilju.

Toliko v zavrnitev očitanja, da smo zagovorniki partikularizma. To že rečemo lahko: Bog dal Slovence mnogo takih »partikularistov«, kakoršnji smo mi, in jutri bi bil narod združen in avtonomen na vse strani.

Še jedno opazko. Čudimo se namreč, kako je mogel g. dopisnik sklepati na partikularizem iz dejstva, ker smo ponatisnili oni zanimivi članek iz lista »Information«. Že iz opazke uredništva notri mej člankom se je mogel prepričati, da se ne identifikujemo popolnoma z vsebino članka. Pa saj mu mora biti znano, ako čita naš list, da je bila to že tretja izjava, ki smo jo v malo dneh iz drugih listov ponatisnili o tem važnem vprašanju, a da jedna izjava se ni pokrivala z drugo. Omenjali smo članek v »Obzoru«, odgovor v »Naši Slogi« in članek v »Information«. Mar pa misli g. dopisnik, da se mi identifikujemo kar s tremi mnenji hkrati?! Čudne misli ima g. dopisnik o našem značaju in o naši doslednosti. Vidite, to je tako: ravno zato, ker je vprašanje sila važno, moramo prinašati v javnost vsa dobrohotna mnenja, ker le tako se bistrijo pojmi in se sledujoči združimo za najprimernejšo taktiko v uresničenje idejale našega narodnega združenja.

Gospod dopisnik naj nam ne šteje v zlo tega pojasnila!

Klic okoličanom!

(Dopis.)

Gospod urednik! Zadnje občinske volitve so nam bile v živ dokaz, da se duh spoznanja in zavednosti vzbuja čedalje bolj med prebivalstvom po tržaški okolici. Čast komur čast! Smelo trdim, da gre vsa čast na toliki probuji našega ljudstva v temu političnemu društvu »Edinost«, ki je se svojimi shodi neumorno prepričevalo in bodrilo zaslepljene in zaspance; a zahvala gre tudi mnogim gospodarskim in še posebno pevskim društvom, ki so posejana sedaj že v lepem številu po tem ozemlju, navdušujoča nadepolno mladino v ljubezni do naroda in mile nam slovenske pesmi.

Da ohranimo narod še bolj čil in močan, moramo torej po zapričetem navodu skupno in vztrajno veepljati i nadalje našemu ljudstvu, a posebno še mladini obojega spola, gorečo ljubezen do narodovih svetinj. Narodno navdušena mladina je važna opora domovini. Poučujmo jo ter ohranimo si jo in bodočnost je gotovo naša!

Letošnje šolske počitnice se nagibajo h kraju. Malo dni še in prične se vpisovanje otrok v šolo. Živo mi je v spominu, gospod urednik, kako je lanskega leta neki Vaš dopisnik v svojem zanimivem dopisu že o pravem času spodbujal in opominjal okoličanske stariše v krajih, kjer so mešane šole, t. j. italijanske paralelke, naj nikar ne vpisujejo več tako lahkomišelnost svojih otrok v italijanske razrede, ampak naj po svoji roditeljski skrbi in odgovornosti popravijo dotakratne zmote, ne mené se za sladke besede znanih agitatorjev in tudi šolskih voditeljev. Vsi stariši brez razlike, klical je gosp. dopisnik, vpišite svojo dečo v tako šolo, kjer se govori nje materini jezik, ker edino na podlagi tega jezika zamorejo Vaši otroci bujno razvijati svoje dušne zmožnosti. Pametna misel je bila tain gotovo jako priporočljiva!

No, povpraševal sem jako marljivo, je-li oni dopis našel kaj odmeva v sreu onih še toli nevednih starišev, a konstatovati moram na vestne izpovedbe drugih, da zlati klic v onem dopisu je ostal lanskega leta le glas vpijočega v puščavi, ki sčasoma utihne, ne da bi prišel do človeškega srea. Razun pičlih slučajev, pričujočih o prebujenosti roditeljski, ostalo je skoro povsod pri starem grehu.

Nekateri stariši sledé torej še vedno nepremišljeno obljubam podajačev in širiteljev italijančevalne ideje ter dopuščajo, da si njih mladina krha narodne, a ne malo tudi verske čute. Prežalostno, kaj?

Sredstva, katerimi še vedno lové nasprotniki našo mladino v svoje razrede, so Vam gotovo znani do cela. Ob enakih prilikah se našemu ljudstvu grozi ali pa ponavljajo sladke obljube. In res, marsikatera grožnja ali obljuba od nasprotne strani je zamorila našim ljudem morda še zadnjo dobro voljo. Plačilo podkupljenim starišem je morda to, da dobodo njihovi otroci kako obleko: staro, malo ali celo nič vredno ter sešito po kaj spačenem kroju, kar se prav lahko opaža na deklicah, ki so oblečene v podarjene jim eunje. Podobne so bolj kakim pustnim šemam, ali pa zloglasnim tržaškim »šešalotam«, nego deklicam priprostega okoličana. Uboga narodna noša, kam te potiskajo?! Tudi kak parček ohlapnih ali tesnih čevljev, trajnih le do prvega dežja, so za nekatere roditelje pravo mamilo.

Res, pomilovanja vredni so taki roditelji, ki se tako hitro ogrevajo za tiste malovredne cape in takim načinom prodajajo svojo lastno kri, medtem, ko bi lahko z svojimi zaslužki prav lično oblačili svoje otroke, ako bi — prosimo, ne zamerite — tu pa tam živeli nekoliko — skromneje. Zmernost je zlata čednost!

Gospod urednik, razburjenega se čutim zelo, ker čujem še vedno, da mnogo ravno takih očetov išče in tudi dobiva kruha na delih naših požrtvovalnih rodoljubov-mojstrov in podjetnikov. Ali bi ne bilo dobro, ako bi ti ob enakih prilikah, ravnaajoči se po receptu naših zagrizenih nasprotnikov, odsloili z dela take ljudi, ki so nepoboljšljivi, da bi jim tako vrnilo šilo za ognjilo?! To bi bilo nekoliko trdo, ali — zdravo delo. Vračajmo vedno v istej meri, kakor se nam je dalo! Dobri krščani smo, ali v naših borbah ne velja pravilo, da bi nastavljali še drugo lice, ko smo v prvo že dobili pošteno pljusko.

Da pa postane pohvala, izražena že v početku zavednosti okoličanov, splošna, vplivajmo in

učimo vsi, kar nas čuti z našim stiskanim narodom, še one trimoglavce, ter pokažimo jim, kako slaba in nevarna so pota, po katerih gazijo nepremišljeno, odtujajoči našemu rodu toliko mladega zaroda in pripravljajoči takim gredim načinom majki Slavi novih »skrvnih sovražnikov«.

Presrečna vsaka domovina,
Če za njo vneša mladina!

DOPISI.

V Boljunci, dne 19. avgusta 1895. (Izv. dopis.) (Zvršetek.) Slavnosti se je udeležila tudi tukajšna šolska mladina s tem, da je pod učiteljevim vodstvom odpela prvo in zadnjo kitico cesarske pesni ter vzklila trikratni »živio« Njegovima Veličanstvom.

Prečastni gospod dekan Ivan Varl iz Doline je uprav navdušil navzoče se svojim slavnostnim govorom, vspodbujajočim k čim večji ljubezni, udanosti in neomajni zvestobi do posvečene osebe Nj. Veličanstva. Njegovi želji, da bi nam Bog ohranil premilega vladarja še mnoga mnoga leta, tja do skrajne meje človeškega življenja, na blagor podložnim, na čast in slavo Avstrije, pridružili smo se vsi najiskrenejše, tako, da so se urnebesni »Živio« in »Slava«-klici presvitlemu cesarju razlegali mogočno tja v črno-krasno noč.

Ni mi treba skoraj omenjati, da je bilo tekom slavlja čuti tudi lepih napitnic; tako je veleč. gosp. Varl napil slav. c. kr. žandarmeriji in c. k. finančni straži, gosp. umirovljeni župnik, Ludovik Vodopivec, gosp. Varla za njega trud in skrb za podrejene župljane in potem gosp. Anžlovarju za prireditve tako lepe, eminetno patrijotične slavnosti, na čemer so se iskreno zahvalili počesčeni. S kratka: bilo je vse zadovoljno, veselo in navdušeno ter vspeh slavnosti je bil popoln.

V podkrepljenje tega navajam le, da se je, prav po intencijah Nj. Veličanstva, nabralo v dobrodelne namene 28 K. in sicer na povabilo gosp. Anžlovarja. 16 K. za Dalmatince, prizadete in oškodovane po potresu, in na povabilo g. Saneina ml. iz Doline pa 12 K. za prekornostno našo družbo sv. Cirila in Metoda. Nabiranje ste izvršili ljubki gospodičini Marica Kraljičeva in Marica Bolletova s pripenjanjem trakov v cesarskih in narodnih barvah. Gg. Anžlovar in Sanein sta zahvalila potem požrtvovalne darovalce s primernimi besedami za obili dar. Bog plati vsem stotero!

K popolnemu vspehu slavnosti je pripomoglo tudi slavno pevsko in bralno društvo »Slavec« iz Riemanj, ki nas je dolgo v noč kratkočasil se svojimi lepimi zbori. Poleg obile pohvale, ki so jo jo vrli »Slavec« želi takoj na mestu, bodi jim s tem tudi tu izrečena zaslužena zahvala.

Kakor natančen poročevalec moram omeniti še, da je bilo o tej priložnosti preskrbljeno izvrstno tudi za telo. Ukusna jedila in izborna pijača so ugažala in zadovoljila vse, toliko glede na kakovost, kolikor glede na količino. Ako se je v vseobčem veselju in navdušenju počastilo nekoliko tudi hitro in lahkonožnega Terpsihoro, kedo bi to zameril?

Bodi mi konečno dovoljeno izreči najtoplejšo zahvalo vsem, ki so kakor-koli pripomogli k tako sijajnemu vspehu slavnosti; posebej pa mi je zahvaliti še naše srenjsko načelnštvo, v osebi gosp. Mihaela Žerjale, načelnika istega, in občinskega svetovalea, ki je se svojim hvalevrednim prizadevanjem naklonil odboru precejšno svoto v pomoč in ga je tudi v marsičem drugem podpiral najprijaznejše. Isto tako ste tudi čestiti rodbini Kraljičeva in Venturiničeva izdatno in dejansko pomagale odboru na njega ne malem trudu. Vsem skupaj še enkrat: srčna hvala! Živeli!

Politični pregled.

K položaju. Govoré o položaju bi morali govoriti o konferencah v Budimpešti oziroma na Dunaju. V tem pogledu opozorujemo naše čitatelje na današnje brzjavke. Več bi jim ne mogli povedati tudi mi.

Car in Poljaki. »Varšavski dnevnik« priobčuje markantnimi črkami zakon, potrjen od carja, katerim se trajno urejajo pravice katoliške cerkve v ruski Poljski. Gori omenjeni list pravi, da je car — potrdil ta zakon — napisal pod istega z lastno roko nastopne besede: »Nadejam se, da ta zakon zadovolji zakonitim zahtevam mojih dra-

gih podanikov poljske narodnosti ter da bode v izdatno obrambo proti sovražnikom Rusije in pravoslavja. Poljaki naj le svobodno, brez strahu in zaprek, slave božjo Vsemožnost po svojem katoliškem obredu«.

Poljski listi, pred vsem pa Kraj, ki je glasilo plemstva, povdarjajo važnost rečenega zakona za poljski narod, ki je že radi prejšnjih dokazov naklonjenosti od strani cara Nikolaja drugega, dolžan istemu hvaležnost.

Grška in Rusija. Mi smo rekli že zadnjič, da ne verujemo, da bi bila Grška tako nespametna, da bi se vezala s Turčijo proti Rusiji. S stališča grških interesov bi bila taka zveza prava blaznost. To isto potrjuje tudi petrograjske »Novosti«, rekši, da kraljeva rodbina in vlada Grška nimajo ničesar opraviti s temi spletkami. »Novosti« pa pravijo, da najboljši dokaz o nezmislivosti takih govorov je ta, da ravno Rusija hoče, da bodi pri ne Jurij Grški imenovan guvernerjem za Kreto, kar bi značilo toliko, kakor združenje tega otoka z materjo zemljo Grško. Sultan pa se najodločneje upira temu imenovanju.

Srbske stvari. Stara stvar je že, da kjer je mnogo dima, mora biti tudi nekaj ognja. Če že ne gori s plamenom, pa vsaj tli na skivnem. A nad ubogo Srbijo bruha vsaki trenotek oblak dima v podobi — žalostnih poročil o notranjem položaju. Nekaj dni sem govore časopisi več o odnosih v Srbiji in nje generalisimu, nego o vseh drugih balkanskih državah skupaj. In če je le polovica tega res, kar govore poročila, potem moramo smatrati kakor gotovo stvar, da je Milan srečno dotiral tako daleč, da je malone ves narod odtujil dinastiji Obrenovićev. Nedavno temu je izšla brošura, v kateri je izrečena uprav pretresujoča obsodba o delovanju Milanovem. Brošura je bila sicer zaplenjena, ali razširili so jo vzlic zaplembi v tisočih eksemplarov. Brošura pripoveduje med drugim:

Dokler je bila Srbija še kneževina, je znašala civilna lista Milanova 400000 frankov. Ko je postal kralj, se mu je zvišala na 1,200.000 fr. Ali to mu ni zadoščalo. Razmišljal je, kako bi dobil še več. Prišel je kongres v Berlinu, ki je obvezal Srbijo v gradnjo več železnic. To je bila dobro došla prilika za Milana. Otvorila se je dražba. Neka ruska družba se je ponudila, da zgradi železnice za 35 milijonov frankov, neka belgijska družba pa za 40 milijonov. Toda Milan se je mislil: ti ljudje niso za-me in oddal je gradnjo neki francozki družbi za 83 milijonov. Na tej kupčiji je zaslužil Milan — kakor pošten mešetar — lepih in okroglih 10 milijonov!! Pa tudi pozneje, o najemanju posojila, je imel Milan svojo kupčijco.

Takov bi bil le eden izgled iz rečene brošure, ki je polna sličnih obtožeb. Kakor rečeno: ako je le polovica resnična, dovolj je, da mora pretrgati vezi med dinastijo in narodom, a to tem bolj, ker ima Milan sedaj visoko dostojanstvo v svojih rokah, iz česar mora sklepati narod, da ima Milan tudi kralja Aleksandra in vse sedanje državniške srbske v svojih rokah. A narod si dela svoje zaključke. Nad Srbijo pa leže oblaki dima in ti oblaki ne obetajo nič dobrega.

Domače vesti.

Tako je prav!! Minoli četrtek sti došli dve okoličanki v neko prodajalnico na Korzu in sti zahtevali po slovenski. Čim je to čul jeden pomočnikov, pozval je svojega tovariša, rekši zasmehljivo: »Čo vien qua servir due ščave«.

Obe »ščavi« pa, začuvši tak poklon, sti pobrali svoje stvari in sti odšli v prodajalnico g. Zadnika. Tako je prav: hrbet pokažite vsakomur, ki nas zaničuje. Le to se nam čudno zdi, da našim ljudem še le surovost Lahov mora kazati pot v slovenske prodajalnice!

Heros.

Slavnostna obletnica otvoritve „Narodnega doma“ v Barkovljah se bode vršila torej jutri, v nedeljo, dne 28. avgusta na obširnem in lepo okrašenem vrtu »Narodnega doma« v Barkovljah. Program, katerega smo že objavili, je sestavljen umetniško. Biser-točka programa pa bodo tri mojstersko harmonirane priljubljene in najlepše slovenske narodne pesni naše. Na veselico pride več bližnjih bratskih pevskih društev. Skupno ve

selico pa bode fotografiral naš rojak g. Jerkič, kateri pride nalašč iz Gorice z največim aparatom svojim. Sploh se nadajamo, da bode jutrašnja veselica v Barkovljah pravi odmev lanske velikanske slavnosti v Barkovljah. V novič opozarjamo slavno občinstvo da se izvajanje veseljenega vsporeda prične točno ob 5 $\frac{1}{2}$ uri popoldne.

Na videnje torej jutri v Barkovljah!

Opozarjamo, da bode jutri ob 4. uri popoldne ustanovni občni zbor kmetijske podružnice v Rojanu.

Za Dalmatince, ponesrečene po potresu, došli so dobrotvornemu odboru v Rojanu sledeči nadaljnji darovi: Fr. Grom 30 nvč., I. Mravle 20 nvč., Iv. Bassoni (Sebenico) 3 gld., A. Vites 30 nvč., Ribarič 50 nvč., M. Bandel 20 nvč., S. P. 20 nvč., Pertot 20 nvč., Tomažič 30 nvč., Sepie (Spetič) J. 30 nvč., Geržina 30 nvč., I. Neutz 1 gld., Jelušič 50 nvč., Svigel 80 nvč., F. Polić 1 gld., I. Klavara 30 nvč. — Nadalnje darove vsprejema hvaležnostjo dobrotvorni odbor (Iv. Treven) via S. Carlo št. 1. in v Rojanu št. 6. Vsi darovi se objavijo v tukajšnjih listih.

„Slovenka“ štev. 18. je izšla danes ter prinaša sledečo vsebino: Na polju — pesem. Pesem — pesem. Pater Deziderij. Prevara — pesem. Kanarček — pesem. Prijateljska pisma uredništvu. »Slovenke«. Mstinski močeradi, povest (dalje). Mlada ljubezen — pesem. Hudi grad, povest (dalje). Golobček — pesem. Iz dnevnika male gospodinje. Književnost. — Razno. — Doma.

Golob na potovanju. Iz Riemana nam pišejo: Tukajšnji domačin Josip Raeman je našel danes ob 8. uri zjutraj na stenah mrtvega goloba sivo glavo, rujavim vratom in belo-rujavo-sivo pisanim truplom. Gotovo je sinoči obnemogel žeje. V goltanu je imel še popolnoma celega turšinega zruja, v želodec pa zmlete turšice in dokaj kamenčkov, belih in velikih kakor riž. Na štirih letavskih peresih ima natisnjeno »Prostějove«, na treh »Morave«, na drugih treh pa »Josef Stachura«. Bog ve, kam je bil poslan, oziroma izpuščen! Prilagam Vam tudi peresa s tremi različnimi napisi.

Popravka. V včerajšnjem izdanju urinila se je pomota. V notici »Raznih vestí« naj se bere: Kako proganjajo Poljake na Pruskem namesto na Ruskem.

V prvem oddelku dopisa iz Boljunea pa naj se mesto stavka, da imata mnogo zasluge »Matevž in Zobe«, čita »Matež in Zobe«.

Dijak, ki vstopi sedaj v osmi razred, dovršivši sedmega z odliko, išče stanovanja v taki družini, kjer bi zajedno poučeval domačo dečo, posebno, ako je ista že na gimnaziju. Mi poznamo dobro tega dijaka in moremo zatrditi, da je isti vzgleden v vsakem pogledu, zбоk česar ga moremo priporočiti iz polnega prepričanja. Več se izve v našem uredništvu!

Brzjavni promet z Portorico in Manilo.

C. kr. poštno in brzjavno ravnateljstvo nam javlja: Brzjavke, namenjene v notranje kraje na Portorico, se ne morejo sprejemati, ker so tamošnje zemske proge pretrgane.

Brzjavke za postaje: Aguadilla, Arecibo in Fajardo pošiljajo se po pošti na odgovornost odpošiljateljev.

Brzjavni promet z Manilo je zopet odprt brez omejitve.

Povoženo dete. Včeraj zvečer okoli 7. ure je izstopila neka mala deklica iz hiše št. 5 v ulici Cordaiuoli. V tem je pridrdral na biciklu po isti ulici mladenič, ki je po neprevidnosti zvrnil dete ter je povozil. O tem je padel tudi biciklist s kolesa.

Med tem, ko je policijski redar prijel neprevidneža ter ga odvel na inspektorat v ulico Stazione, priskočili so nekateri, ki so bili priča pretresljivemu dogodku, ter so nesli ponesrečeno dete na zdravniško postajo. Zdravnik je konstatiral več ran in prask na raznih krajih telesa, ter ni izključil, da je deklica poškodovana tudi v notranjih delih.

6-letno deklico, imenom Terezija Jamšek, sprovedli so v bolnišnico. Neprevidni biciklist, 21-letni trgovski pomočnik Makso M., bode moral odgovarjati za posledice svoje neprevidnosti.

Tepeži in krvave glave. Včeraj ob 2. pop. je v krčmi »alla città di Spalato« vsled nesporazumljenj v igri nastal prepir mej nekaterimi de-

lavci in iz tega pretep, v katerem je dobil neki Petrič od svojih tovarišev s kozarcem po glavi, da je moral teči z isto v bolnišnico, da so mu jo — zvezali.

Delavec Ivan Kakovič je sedel s svojo ženo v neki kavarni na trgu Barriera. Pri drugi mizi je sedel drugi delavec, neki Rupnik, tudi se svojo ženo. Slednji je zvrnil slučajno svojo skledico kave ter zlil vsebino na obleko zakonskih Kakovič. Vsled tega je prišlo do prepira in končno do pretepa, v katerem je prijel Kakovič za stol ter udaril z istim Rupnika po licu tako, da mu je tekla kri iz nosa in ust. Žena je jela kričati na pomoč, na kar so došli stražarji in spravili Kakoviča v — ulico Tigor.

Med svakinjama. Danes popoldne ob 1. uri in pol se je dogodil na trgu Rosario pred cerkvijo sv. Petra grozen zločin. Neka mlada ženska — imena so postranska stvar — je čakala na ulici drugo mlado žensko, svojo svakinjo. Ko je došla poslednja, potegnila je čakajoča brivno britve in je nesrečni žrtvi prerežala vrat. Ranjeno so odpeljali v bolnišnico, napadalka pa je šla sama na policijo. Prepiri v družini so bržkone vzrok temu krvavemu činu.

100.000 kron in 2-krat **25.000 kron** so glavni dobitki velike jubilejske razstavne loterije, kateri se izplačajo v gotovini z samo 20% odbitkom. Opozarjamo naše čitatelje, da bode prihodnje žrebanje nepreklicno dne 15. septembra.

Koledar.

Danes v soboto 27. avgusta: Jožef Kal., sp.: Natalija.

Jutri v nedeljo 28. avgusta: 13. pob. Ime Marijino.

Solnčni:

Izhod ob 5. uri 4 min.

Zahod " 6. " 58 "

Ta je 35. teden. Danes je 238. dan tega leta, imamo torej še 127 dni.

Lunin:

Izhod ob 4. uri 48 min.

Zahod " 12. " — "

Narodno gospodarstvo.

Zakaj peša vinogradarstvo v sp. okolici tržaški?

(Dopis priprostega kmeta.)

Žalostna resnica je, da naše vinogradarstvo peša bolj in bolj od leta do leta. In ako se ne zaustavi to pešanje tako ali tako in čim prej, smemo biti gotovi, da pride naše gospodarstvo popolnoma pod nič. Tako rekoč z uro v roki smemo pričakovati trenotka, ko zgine zadnji slovenski posestnik v naši spodnji okolici. Razumnim možem menda ne treba praviti, kaj bi pomenjalo to. Zato pozor! Kar je že zgubljenega, je seveda zgubljeno in je ni nade, da bi dobili nazaj. Ali vsaj to, kolikor je še našega, glejmo, da si ohranimo! Še je rešitev možna, toda, dragi rojaki, zapomnite si, da je zadnji čas, da smo že takorekoč, ob 11. uri. Menim torej, da je nam v sveto dolžnost, da resno razmišljamo o vzrokih našemu gospodarskemu propadanju. Vsakdo naj pove, kar ve in kar misli, a vsi skupaj glejmo, da zločnim delom preprečimo zlo. Mi seveda ne moremo pisati učenih člankov o gospodarskem vprašanju. Tega tudi ne treba. Glavno je, da vsakdo pove, kar opazuje sleherni dan v svoji domači hiši, v svojem gospodarstvu; vsakdo naj pove, kje ga najbolj tišči čevljev — naše mizarije. Vsakdo naj pove, kar ve iz lastne skušnje o posledicah naših lastnih grehov, a tudi grehov onih, ki bi nam mogli in bi nam tudi morali — po njih dolžnosti — pomagati, pa nam nočejo, ker jim je več do politike v prilog italijanski gospodi, nego pa do našega blagostanja, do kmetijstva, ki je vendar steber človeški družbi in obstanku držav.

Poučujmo se torej sami, da bomo vedeli, kako in kje se moramo poboljšati, in da bomo vedeli tudi, kje in kdaj moramo pozivati državne oblasti na vršenje njih dolžnosti do nas!

Taka razmišljanja so mi bila v povod, da sem napisal te-le skromne vrstice.

Prvi vzrok našemu gospodarskemu propadanju v spodnji okolici je trtna uš, ki je začela kar zaporedoma uničevati naše trte, tako, da iste od leta do leta manje rode. No, tudi to zlo bi se moglo preprečiti, ako bi oni, ki so poklicani v to, nekoliko bolj podpirali kmeta v njegovih stiskah.

Pa trtna uš še ni najhujše zlo. Proti temu škodljivcu imamo sredstev: nasajati bi mogli ameriške trte. Ali tu je vprašanje — stroškov! Kmet ne more zmagovati stroškov za obnovo vinogradov, in sicer ravno zato ne, ker je že preveč obnemogel. V interesu kmeta, a tudi v eminentnem svojem interesu bi morali torej pomagati tu — izdatno pomagati — dežela in država!

Imamo pa še drugo trtno uš, ki nam uničuje veselje do vinogradarstva. Ta je — visoki užitinski davek na grozdje. Dà, ta je najhujša trtna uš! Ta je črv, ki gloje v sreči kmeta in mu mori vsako veselje. Siromak tarna in — obupuje. Tarna: čemu bi sadil trte in se mučil, ko poleg vsega truda in trpljenja imam z obdelovanjem skoro več stroškov nego dohodkov in me liter vina malone stane več, nego je vreden! In resnica je to. Ako hoče kmet dobro obdelati svoj vinograd, mora nerazumno veliko potrošiti vanj. In ko je pridelal kaj malega in ko naj bi se poveselel, ko vidi sad svojega truda in svojih žrtev, pa ga začnejo stiskati finančni organi, ko treba skleniti pogodbo za odmero užitnine. Slednjič se mora seveda kmet udati njih volji.

A vrhu vsega moramo včasih trpeti še zasmehevanj. Tako je n. pr. letos rekel neki finančni organ kmetu, da »gliha« se za krave v Sežani, ne pa za užitinski davek! Po kaj je pa prišel, ako ne v ta namen, da se pogodi s kmetom!? Tudi to se je že prigodilo, ko se je pritoževal kmet, da ne bode mogel obdelovati polja, ako pojde tako dalje, da je rekel finančni organ činičeno: »Pa pustite!« Ali ni tako postopanje kakor slana na dobro voljo kmeta?! Mesto da bi vspodbujali kmeta, mesto da bi mu vzbujali veselje za delo v povzdigo lastnega in splošnega blagostanja, pa mu še jemljejo veselje in nado. To je tudi trtna uš, gospoda! Ali pomislite vendar, kaj bo potem, ko kmet res obupa popolnoma!

Mi kmetje spodnje okolice trpimo veliko škodo vsled nedobrohotnega postopanja finančnih organov. Je-li potrebno tako strogo postopanje? Je-li umestno? In je-li koristno za državno blagajno? Dvomim. Saj bi — ako bi dali kmetu nekoliko odduška in bi si isti tako opomogel nekoliko — rasla tudi njegova moč za plačevanje davkov a to bi bilo gotovo le na korist državnemu erarju! — Skoro jedini pridelek naš, ki nas preživlja, je ta kapljica vina. Ako nam ni obrodila trta, smo popolni siromaki in ako se slabe letine ponavljajo par let, lezemo v dolgove bolj in bolj.

Državni organi, vzdramite se! Pomislite, da poleg dolžnosti pobiranja davkov, vas veže hkratu še druga dolžnost — a ta dolžnost je: skrbeti in pomagati v to, da bodo ljudje tudi mogli plačevati davke! Dobrohotnost in usmiljenje do kmeta, kadar je isti v stiskah, prinašata državi pozneje, ko si je isti opomogel zopet, stoterih obresti.

Zadnje vesti.

Gradec 27. Današnji shod krščanskih socialistov je bil neizrečeno buren, ker so nekateri govorniki strastno napadali nemške nacionalce. Onim, ki so oporekali, je zaklical jeden govornikov: »Vi ste imeli v svojih vrstah tudi roparjev!« Te besede so provzročile grozen vihar in Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo, da niso v tem hipu zaključili zborovanja.

Praga 27. »Narodni listy« pišejo o včerajšnjem ministerskem svetu, do glede sklicanja državnega zbora se ni sklenilo še ničesar, vendar pa pride do tega najbrže. Nade je, da se doseže sporazumljenje, ali prezgodno je trditi, da se je že doseglo.

Dunaj 27. Njegovo Veličanstvo cesar je vsprejel danes v avdijencijski skupni ministerskega predsednika barona Banffyja in finančnega ministra ogerskega dra. Lukaesa. — Ministerski predsednik baron Banffy je konferiral danes popoldne z grofom Thunom, finančni minister Lukaes pa z finančnim ministrom Kaizlom.

Dunaj 27. Popoldne so se zopet zbrali ogerski in avstrijski ministri, a jutri bosta oba ministerska predsednika vnovič sprejeta od cesarja, grof Thun se še vedno brani, sklicati državni zbor, ker ve da ga čaka neveselje.

Madrid 27. »Heraldo« smatra za možno, da o volitvi členov v mirovno komisijo utegnejo nastati težave, zбоk česar bi »cortes« določili določne člene.

Washington 27. Amerikanska mirovna komisija je sedaj polnoštevilna. Ista sestoji iz dose- danjega državnega tajnika Daya, senatorjev Fric- in Davisa, prejšnjega poslanika White-Lawrieda in sodnika White-a.

Emeri

so posode za hišo, hlev, vrt, polje, vinograd, delavnice, tovarno, ladijo i. t. d. — namesto škafov, brentačev, vrčev, putrov i. t. d.

So zmiraj pripravljene za rabo, so trdne, trajajoče, lične, lahke in bolj pripravne za vsako delo nego druge posode.

Dobivajo se na debelo in na drobno v delavnici tvrdke

Schivitz & Comp. v Trstu,

v ulici Commerciale (trgovinska ulica) št. 11 in na drobno tudi pri raznih trgovcih tu in na deželi. Prospekte z ceniki se razdaja in pošilja radovoljno brez troškov.

Kašelj, hripavost in prsni katar

ublažuje in zdravi

„planinski zeliščni sok“ iz „Deželne lekarne pri Mariji Pomagaj“ M. Leusteka v Ljubljani.

Cena 1 steklenice 50 novč. Razpošilja se z obratno pošto najmanj 2 steklenici. II

Jakob Klemenc, zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

prilagojena čistim svojim odjemalcem svojo prodajalnico, preskrbljeno z vsemi manufakturnimi predmeti, zvezano s krojačnico za gospode.

Sokolska obleka kompl. gl. 23.—

Havelok nepremoljiv od 10 do 16 gl.

Velik izbor

suknenega in bombažnega blaga za moške obleke, sraje iz žide, volne, lawn - tenisa, platna itd., zapustnice, ovrtnikov, perila za moške, ovrtnice v vseh barvah in formah, nogovice, rut, jopice vseh vrst posebno za turiste in kolesarje, modnih predmetov, rokavice iz nilja in kože, dežnikov in solnčnikov.

Povodoma svečanosti jubileja Njegovega Veličanstva velik izbor narodnih in avstr. zastav, transparentov z avstrijskim orlom

po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se vzorci vseh vrst z dotičnimi cenami, poštne prosto.

Z močno verižico samo gl. 5.50

Urarjem in zasebnikom, ki rabijo dobro ure, naznanjamo, da smo samo mi prevzeli razprodajo novozakonjenih jubilejskih

Goldin - Remontoir ur

z izvrstnim poboljšanim preciznim reform-strojem.

Vred trdnega in elegantnega izdelka se te ure z dvojnimi pokrovi ne dajo razločiti od pristnih zlatih ur celo od večakov. Krasno izdelani pokrovi ostanejo absolutno nespremenjeni. Jamči se pisмено 3-letni tek.

Cena komadu z elegantno verižico iz goldina samo gl. 5.50

K vsaki uri škafčica iz usnja zastoj. Dobiva se jedino od centralne zaloge

Antona Rix & brata
Dunaj II. Praterstrasse 16.

Razpošiljanje proti povzetju — Ako ne ugajajo, se denar vrne.

Te goldin ure so originalni švicarski fabrikat, enako dobro idče kakor zlate ure v vrednosti od 100 do 150 goldinarjev in bodo razstavljene v jubilejski razstavi.

Medalje d'or BRUSSEL 1857

Vsaka ura nosi to varstvo, znanko

Gospodje kolesarji!

Če želite imeti kolo elegantno, lahko z lahkim tokom, obiščite zalogo z oddelkom za popraviljanje in dajanje v najem od

Karola Margoni

Piazza delle Poste št. 1,

in dobi bode kolesa „METEOR“ iz Gradea po cenah in pogojih brez konkurence.

Razun tega imeli bode na izber vso pritlikino po najnižjih cenah.

Telefon št. 797.

Se dopisuje in govori slovensko!

Alojzij Progar, akademični podobar

(Atelier v Benediktinskem samostanu).

izdeluje po svojerodnih načrtih, osnutkih in modelih: oltarje, tabernakelne, prižnice, krstilnike ter vsakovrstne cerkvene podobe od lesa in marmorja, katere reči tudi zajedno poslikuje in pozlačuje. Takisto izgotavlja portrete po živih uzorcih, nagrobne spomenike s posamičnimi kipi ali z umetno sestavljenimi skupinami in vzvišenimi od preprostega kamna do dragocenega kararskega marmorja in to povsem vestno, pošteno in pristno.

Edina zaloga portlandskega cementa

in hidravličnega apna I. vrste iz Wietersdorfa za okolico in kras se nahaja pri

Marinu Luxa na Proseku.

Slovenske gospodinje, pozor!

Zahtevajte povsod in kupujte vedno le kavo družbe sv. Cirila in Metoda. S tem koristite najbolj samim sebi, ker ta izdelek je najboljši od vseh poznanih cikori; ob enem pa podpirate tudi našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, kajti čisti dobiček od razprodaje tega blaga dobi omenjena družba.

Mal položi dar — domu na altar!

Odlikovan fotografski atelier!

Acquedotto h. št. 25.

Usojam si naznaniti sl. občinstvu, da sem na Acquedottu št. 25 odprl svojo filjalko. Atelier je urejen moderno in preskrbljen aparati najnovejšega sistema. Fotografije v vsaki obliki do naravne velikosti na papirje vsake vrste: celoidin, albumin, platin itd. itd. Izdelovanje natančno, dovršeno. Cene kotlikor sploh možno nizke. Posebno se priporočam v izdelovanje skupin rodbinskih in drugih; reprodukcij po vsaki, tudi že obledeli fotografiji, oljnatih slik, akvarelov; fotografij v naravnih barvah. — Kdor se hoče prepričati, naj blagovoli osebno obiskati moj atelier in si ogledati tam izložene slike! Atelier je na Acquedottu št. 25.

Anton Jerkič,

odlikovan fotografski atelier.

V Gorici:

V Trstu:

na Travniku 11.

na Acquedottu 25.

Pomada Phönix.

Odlikovana na razstavi za zdraviljenje in postrežbo bolnikov v Stuttgartu l. 1890., pripoznana od zdravnikov in s tisočimi zahvalnimi pismi.

Jedino obstoječe, resno in neškodljivo sredstvo, za doseg lepih las pri damah in gospodinjah, odstranjuje takoj izpadanje las in prhljaj; ter vzgaja pri jako mladih gospodinjah močne brke.

Garantira se za vseh in neškodljivost. Lonček 80 nč., po pošti ali povzetju 90 nč.

Heppe K., Dunaj, I. Wipplingerstrasse 14

Le 50 nvč. za 2 žrebanji

Zadnji mesec!

Glavni dobitek 1krat 100.000 Kron in 2krat 25.000 Kron

v gotovini z odbitkom 20%.

Srečke jubilejne razstave po 50 nvč.

Žrebanje: 15. septembra 1898.

Žrebanje: 22. oktobra 1898.

Priporočajo: Josip Bolaffio, Mandl & Com., Girolamo Morpurgo, Marco Nigris, Josip Zoldan, Aleksander Levi, Il Mercurio Triestino, Ignacij Neumann, Henrik Schiffmann, sinovi O. Zuculin.

Carl Greinitz Neffen,

Na Corsu št. 33.

podružnica Trst.

Piazza della Legua 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo, traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa, vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne, nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Svetovna kolesa ameriški originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegancije, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritlikline po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.